

Quickscan Wet natuurbescherming twee zoeklocaties herontwikkelingen kanovijver en sauna Vlissingen

Projectnummer 172208

7 november 2017



Auteurs

Ing. S.J.M.P. Halters

Ing. R.J. Buijs



Opdrachtgever

Gemeente Vlissingen

Postbus 3000

4380 GV Vlissingen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
1.1 AANLEIDING.....	3
1.2 WETTELIJK KADER	3
1.3 DOEL ONDERZOEK.....	3
1.4 LEESWIJZER.....	3
2. WERKWIJZE	4
3. BUREAUSTUDIE	5
3.1 GEBIEDSBESCHERMING	5
3.2 SOORTBESCHERMING	6
4.1 BIOTOPEN EN SOORTEN	10
4.2 WAARGENOMEN EN TE VERWACHTEN SOORTEN.....	12
5. TOETSING VAN HET PROJECT AAN DE NATUURWAARDEN.....	14
5.1 BESCHRIJVING GEPLANDE ACTIVITEIT	14
5.2 TOETSING GEBIEDSBESCHERMING	15
5.3 TOETSING SOORTBESCHERMING	15
5.3.1 Vogelrichtlijnsoorten.....	15
5.3.2 Vleermuizen.....	16
5.3.3 Grondgebonden zoogdieren.....	16
5.3.4 Amfibieën	17
5.3.5 Vissen	17
5.3.6 Planten	17
5.3.7 Overig beschermde soorten.....	17
6. MITIGERENDE MAATREGELEN	18
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
LITERATUUR.....	21

Bijlage 1 Wettelijk kader

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Vlissingen is voornemens medewerking te verlenen om ter plaatse van de huidige kanovijver en sauna herontwikkelingen mogelijk te maken. Hiervoor zijn zoeklocaties uitgewerkt waarbinnen deze herontwikkelingen zijn toegestaan.

In dit kader heeft Buijs Eco Consult B.V. in opdracht van gemeente Vlissingen een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming verricht naar de voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten binnen deze zoekgebieden.

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de (en per 01/01/2017 in werking getreden) Wet natuurbescherming is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van deze natuurwetgeving is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade aan (zwaarder) beschermde soorten niet te voorkomen is, is een ontheffing noodzakelijk. (Zie bijlage 1 voor nadere toelichting van het Wettelijk Kader).

1.3 Doel onderzoek

Het doel van deze quickscan is het analyseren of in het plangebied beschermde natuurwaarden in het geding zijn. Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep/ontwikkeling met de huidige (en per 01/01/2017 van kracht geworden) Wet natuurbescherming het bepalen of de aanvraag van een ontheffing danwel het werken volgens een goedgekeurd gedragscode noodzakelijk is.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied. Hoofdstuk 3 gaat in op gevolgde werkwijze. Hoofdstuk 4 gaat in op de resultaten van het veldbezoek. Hoofdstuk 5 beschrijft de toetsing van de ingreep aan Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 6 beschrijft de mitigerende maatregelen en Hoofdstuk 7 de conclusies en aanbevelingen. De wettelijke achtergronden van de Wet natuurbescherming zijn beschreven in bijlage 1.

2. Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming op te sporen dient er een antwoord te komen op de volgende vragen:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Onder welk beschermingsregime vallen deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de beschermde soorten? En geldt wellicht een algemene vrijstelling voor een of meerdere soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgotraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden, of kan gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden worden de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Verkenning beschikbare gegevens

De eerste werkstap bestaat uit een check op aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten op basis van verspreidingsgegevens van mogelijk voorkomende beschermde plant- en diersoorten (bureaustudie).

Stap 2. Veldbezoek

Er is op 25 oktober een veldbezoek gebracht door S.J.M.P. Halters en R.J. Buijs aan het plangebied en de omgeving. Hierbij is op basis van de gegevens van de bureaustudie, beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 de (mogelijke) effecten (vernietiging, doden verstoring, vernieling) op de aangetroffen en verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4 Aanbevelingen met betrekking tot de aanwezige soorten

Op basis van stap 1 tot en met 3 worden conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van de verbodsbepalingen zoals genoemd in de Wet natuurbescherming artikelen 3.1, 3.5 en 3.10, en de te nemen vervolgstappen.

3. Bureaustudie

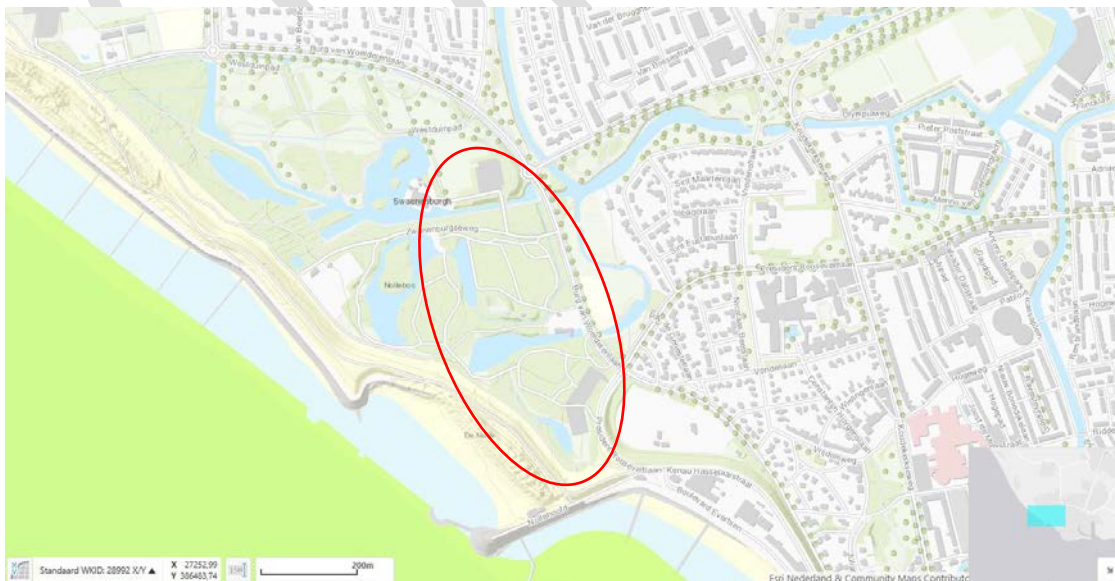
Het plangebied ligt ten westen van de kern van Vlissingen en ten noordoosten van de boulevard en het strand (zie afbeelding 3.1). Binnen dit kader zijn twee zoeklocaties aangeduid. De exacte zoeklocaties zijn nader ingekaderd weergegeven in hoofdstuk 5.



Afbeelding 3.1 Globale ligging plangebied (rode contour) (bron: Geoweb Zeeland)

3.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied is niet gelegen in (< 100 meter) het Natura-2000 gebied Westerschelde & Saeftinghe (zie afbeelding 3.2). Het aangrenzende strand is een van de drukste stranden van Zeeland, waardoor belangrijke concentraties van aangewezen vogelsoorten op deze locatie ontbreken. Er zijn hierdoor als gevolg van het project geen effecten denkbaar op het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. Bovendien is het Natura 2000-gebied ruimtelijk van het projectgebied gescheiden door de zeedijk. Het kader gebiedsbescherming wordt in dit kader daarom niet verder meegewogen in de effectbeoordeling.



Afbeelding 3.2 Globale ligging plangebied (binnen rode contour) ten opzichte van Natura 2000 (bron: Geoweb Zeeland)

Ook is op grotere afstand van het plangebied is ook Natuur Netwerk Nederland (NNN) aanwezig (zie afbeelding 3.3).

1. Ten westen van het plangebied aan strandzijde is NNN gebied Kaapduinen aanwezig;
2. Ten noordwesten is verder het NNN gebied Venebabos aanwezig.



Afbeelding 33 Globale ligging deel van het plangebied (rode lijn) ten opzichte van NNN (bron: Geoweb Zeeland)

3.2 Soortbescherming

Op basis van verspreidingsatlassen en waarneming.nl zijn aanwijzingen aangetroffen over de aanwezigheid van Habitatrichtlijnsoorten binnen het plangebied, waaronder vleermuizen en de rugstreeppad. Binnen het plangebied zijn ook de Buizerd en Sperwer waargenomen alsmede overig beschermde soorten waargenomen zoals haas, egel en diverse muissoorten (bron: waarneming.nl). In de beplanting in en grenzend aan het plangebied kunnen eveneens andere vogels broeden.

4. Resultaten veldbezoeken

De planlocatie is op 25 oktober 2017 door R.J. Buijs en S.J.M.P Halters bezocht in het kader van de quickscan. Het terrein is onderzocht op de aanwezigheid van groeiplaatsen van hogere planten en het voorkomen van fauna, die volgens de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde soorten.



Afbeelding 4.1 zoekgebied kanovijver bebouwing



Afbeelding 4.2 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.3 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.4 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.5 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.6 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.7 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.8 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.9 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.10 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.11 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.12 zoekgebied kanovijver



Afbeelding 4.13 zoekgebied kanovijver diverse bomen met gaten kieren en scheuren



Afbeelding 4.14 zoekgebied sauna



Afbeelding 4.15 zoekgebied sauna



Afbeelding 4.16 zoekgebied sauna



Afbeelding 4.17 zoekgebied sauna



Afbeelding 4.18 zoekgebied sauna



Afbeelding 4.19 zoekgebied sauna



Afbeelding 4.20 Gat, kieren en scheuren in bomen binnen zoekgebied sauna

4.1 Biotopen en soorten

Het plangebied bestaat overwegend uit (extensief onderhouden) grazige bermen. Verder ligt een gedeelte van het tracé in NNN gebied en zijn langs het tracé bomenrijen, struweel, en watergangen aanwezig.

De verschillende biotopen in het plangebied bestaan uit:

- + verharde infra
- + bebouwingen
- + grazige vegetatie (berm)
- + struweel, bos en opgaande beplanting
- + watergangen en vijvers

Verharde infra

De infra voorzieningen (parkeerplaatsen paden, en asfalt) vormen geen essentieel leefgebied voor beschermde soorten, er zijn geen beschermde soorten op en tussen de bestratingen aangetroffen.

Bebouwingen

In beide zoeklocaties is sprake van bestaande bebouwing. Gedeelten van deze bebouwingen op beide locaties zijn in potentie geschikt voor bewoning door vleermuizen, huismus danwel gierzwaluw. Gezien het tijdstip van de uitgevoerde quickscan (buiten seizoen) is aanwezigheid van deze soorten op dit moment niet vast te stellen/uit te sluiten.

Grazige vegetatie (bermen en openbaar groen)

Het merendeel van het plangebied bestaat uit intensief onderhouden grazige begroeiing. Er zijn hier geen beschermde flora aangetroffen. Deze worden vanwege het voedselrijke karakter ook niet verwacht. Ter plaatse is (lokaal) de duidelijke aanwezigheid van mol en muizen aangetroffen.

Struweel, bos en opgaande beplanting

De aanwezige (knot)bomen en bosschages langs de wegen zijn in potentie geschikt voor algemene bos- en struweelvogels. Vogels als zwarte kraai, ekster, grote bonte specht, houtduif, koolmees, vink, heggemus en winterkoning zijn waargenomen en daarnaast kunnen overige algemene bos- en struweelvogels (waaronder tjiftjaf, fitis, pimpelmees, en zwartkop maar ook groene specht) in/nabij het plangebied tot broeden komen. Jaarrond beschermde vogels (sperwer) zijn waargenomen binnen het plangebied. Ook zijn enkele grote oude zwarte kraaiennesten (potentiele buizerd/sperwernesten) waargenomen en is de buizerd vliegend over het aanliggend terrein gezien.

Een flink deel van de bomen ter plaatse van het zoekgebied kanovijver en enkele bomen ter plaatse van het zoekgebied sauna bevat geschikte gaten, kieren en scheuren die mogelijk dienst doen als verblijfplaats voor vleermuizen. Ter plaatse van de beide zoekgebieden kan verder sprake zijn van foerageergebied en/of vliegroutes voor vleermuizen.

Watergangen en vijvers

In en direct nabij het plangebied zijn waterhoudende sloten en vijvers aanwezig. In en nabij deze sloten zijn algemene watervogels waargenomen als meerkoet, waterhoen en wilde eend. Ook is een ijsvogel gehoord en gezien. Daarnaast kan in de aanwezige rietkragen in de bredere sloten sprake zijn van algemene broedvogels zoals, kleine karekiet, rietzanger en rietgors. En mogelijk verblijven algemene amfibieën als kleine watersalamander en de bastaardkikker hier. Ter plaatse is in het verleden rugstreeppad waargenomen. Huidige aanwezigheid lijkt minder voor de hand liggend aangezien de locaties overwegend begroeid zijn en de rugstreeppadden juist kale zandvlakten en pioniersvegetatie als ideale omgeving beschouwen.

4.2 Waargenomen en te verwachten soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de vastgestelde biotopen is een overzicht gemaakt van de beschermde en/of bijzondere soorten die in het plangebied worden verwacht of daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens het veldbezoek.

Tabel 4.1: Te verwachten en waargenomen (vetgedrukte) soorten in het plangebied na veldbezoek.

Soort		
Nederlandse naam	Wet natuurbescherming, beschermingsregime	Provinciale verordening
Zoogdieren		
Mol	Niet beschermd	
Haas	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Konijn	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Egel	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Vos	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Ree	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Hermelijn	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bunzing	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	
Ruige dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	
Grootoorvleermuis (spec.)	Habitatrichtlijn	
Watervleermuis	Habitatrichtlijn	
Baardvleermuis (spec.)	Habitatrichtlijn	
Laatvlieger	Habitatrichtlijn	
Rosse vleermuis	Habitatrichtlijn	
Dwergmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Aardmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Veldmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bosmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Dwergspitsmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Vogels		
Buizerd	Vogelrichtlijn, JBN	
Sperwer	Vogelrichtlijn, JBN	
Ransuil	Vogelrichtlijn, JBN	
Merel	Vogelrichtlijn	
Koolmees	Vogelrichtlijn	
Heggenmus	Vogelrichtlijn	
Vink	Vogelrichtlijn	
Fitis	Vogelrichtlijn	
Tijftjaf	Vogelrichtlijn	
Pimpelmees	Vogelrichtlijn	
Zwartkop	Vogelrichtlijn	
Ekster	Vogelrichtlijn	
Zwarte kraai	Vogelrichtlijn	
Boomkruiper	Vogelrichtlijn	
Winterkoning	Vogelrichtlijn	
Spreeuw	Vogelrichtlijn	
Gaai	Vogelrichtlijn	
Houtduif	Vogelrichtlijn	
Groene specht	Vogelrichtlijn	
Grote bonte specht	Vogelrichtlijn	
Meerkoet	Vogelrichtlijn	
Waterhoen	Vogelrichtlijn	
Wilde eend	Vogelrichtlijn	
Kuifeend	Vogelrichtlijn	
Scholekster	Vogelrichtlijn	
Turkse tortel	Vogelrichtlijn	
Kleine karekiet	Vogelrichtlijn	
Rietzanger	Vogelrichtlijn	
Blauwborst	Vogelrichtlijn	
Rietgors	Vogelrichtlijn	
IJsvogel	Vogelrichtlijn	
Fazant	Vogelrichtlijn	
Amfibieën en reptielen		
Kleine watersalamander	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Gewone pad	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bastaard kikker	Overige soorten	Gedeeltelijke vrijstelling

Toelichting tabel

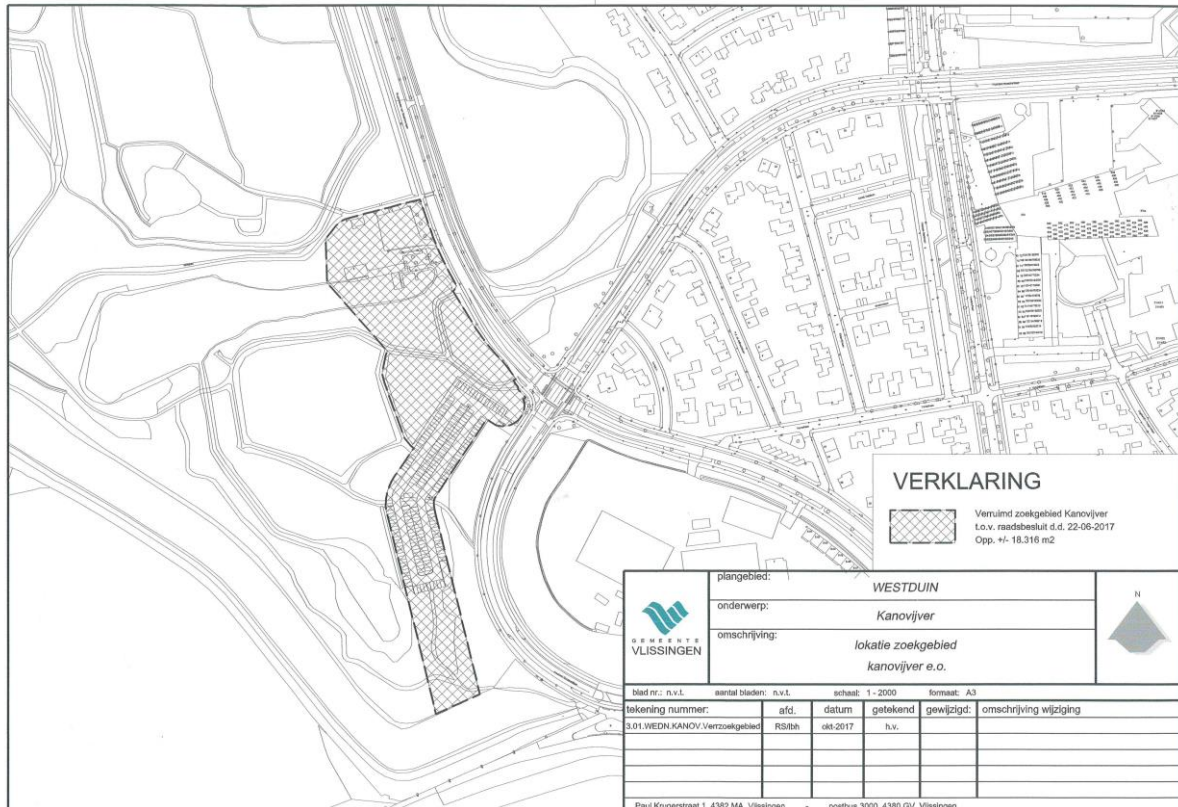
Voor toelichting op beschermingsregime van de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 1.

CONCEPT

5. Toetsing van het project aan de Natuurwaarden

5.1 Beschrijving geplande activiteit

Gemeente Vlissingen, is voornemens om medewerking te verlenen aan de herontwikkeling ter plaatse van de bestaande kanovijver en saun. Het gebied aangewezen voor de herontwikkeling ter plaatse van de kanovijver betreft het gearceerde deel in afbeelding 5.1. Opgemerkt is dat niet de volledige zoekgebieden in aanmerking komen voor bebouwing. Het percentage bebouwd gebied dient nog nader te worden vastgesteld.



Afbeelding 5.1 Globale ligging plangebied (gearceerd gebied) (bron: opdrachtgever)

Het zoekgebied ter plaatse van de sauna (huidig gebied van de sauna inclusief groene arcering) opgenomen in afbeelding 5.2.



Afbeelding 5.2 Globale ligging zoekgebied sauna (huidige sauna en groen vlak) (bron: opdrachtgever)

5.2 Toetsing gebiedsbescherming

Natura 2000

Het plangebied is niet gelegen in Natura-2000 gebied Westerschelde & Saeftinghe. Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe ligt een druk intensief bezocht recreatiestrand. Er zijn als gevolg van het project in algemene zin geen effecten denkbaar op Natura 2000-gebieden, dit kader wordt daarom niet meegewogen in de effectbeoordeling. Wel wordt aanbevolen om de toekomstige herontwikkeling door te laten rekenen in Aerius in kader van de stikstofpositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

Natuur Netwerk Nederland

Het plangebied is eveneens niet gelegen in NNN gebied. Het NNN is ruimtelijk gescheiden van het planvoornemen door de rest van het Nollebos dat niet wordt aangetast. Doordat geen werkzaamheden in NNN gebied worden uitgevoerd zijn er geen significant negatieve effecten op het NNN voorzienbaar.

5.3 Toetsing soortbescherming

5.3.1 Vogelrichtlijnsoorten

Nesten van vogels worden verstoord door zowel bewegingen als geluid, maar niet elke vogel is even gevoelig. In het algemeen geldt dat regelmatige verstoring tijdens het broeden tot gevolg heeft dat het broedsel in de steek wordt gelaten door een gevoel van onveiligheid. Voor soorten die slechts één broedsel per jaar produceren betekent dit een verloren jaar. Voor vogels die meerdere broedsels per jaar produceren zijn de gevolgen veel minder desastreus. Die soorten kunnen dan een nieuwe broedplek zoeken en opnieuw eieren leggen en uit broeden. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode maart - augustus, dan worden daarbij veelal broedende vogels verstoord. Alle nesten, eieren en jongen zijn beschermd gedurende de voortplantingsperiode.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het vernielen/vernietigen van nesten van broedende vogels in kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Als er nesten aanwezig zijn moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het moment dat de jonge vogels uitvliegen.

Als er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden het hele jaar starten. In het plangebied komen zeker broedvogels voor, hierdoor dienen de werkzaamheden op deze locatie plaats te vinden buiten het kwetsbare broedseizoen dus na 15 september of voor 15 maart. Door deze uitvoeringsperiode aan te houden is het aannemelijk dat er geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Zodra de exacte begrenzing van de planlocatie(s) duidelijk zijn is nadere bepaling van eventueel in het plangebied aanwezige nesten van jaarrond beschermde vogels (buizerd, sperwer, ransuil, huismus, gierzwaluw e.a.) noodzakelijk.

De gunstige staat van instandhouding van de algemeen voorkomende broedvogelsoorten is niet in het geding. Nader onderzoek moet vaststellen of eventueel sprake is van jaarrond beschermde soorten binnen de herinrichtingscontouren van beide zoekgebieden.

5.3.2 Vleermuizen

Om te bepalen of binnen het plangebied functie(s) voor vleermuizen aanwezig zijn; verblijfplaatsen (zomer-, kraam- winter, paarverblijven), vliegroutes, foerageergebied dient nader jaarrond onderzoek te worden uitgevoerd om aan te tonen/danwel uit te sluiten of het gebied en bebouwing gebruikt wordt door vleermuizen, en zo ja of en welke functie belemmerd kunnen worden bij toekomstige ontwikkelingen.

Op basis van het veldbezoek van de quickscan is vastgesteld dat (in de directe omgeving van de zoeklocaties) vleermuizen aanwezig zijn. Dit is geconstateerd door controle van enkele in het nollenbos aanwezige vleermuiskasten. Hierbij is verse ontlasting aan de vleermuiskasten waargenomen en is in een van de vleermuiskasten de aanwezigheid van minimaal 4 vleermuizen vastgesteld (vermoedelijk een grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuizen).



Afbeelding 5.3 controle vleermuiskasten

De gunstige staat van instandhouding van de potentieel in de omgeving van de beide zoekgebieden verblijvende vleermuizen kan pas na nader jaarrondonderzoek worden vastgesteld.

5.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens de werkzaamheden kunnen kleine zoogdieren worden verstoord en hun vaste verblijfplaatsen vernield. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soort een vrijstelling van een ontheffingsaanvraag. Hierbij moet wordt het zorgplicht principe worden toegepast.

Schade aan algemeen voorkomende zoogdieren is maar, moeilijk te voorkomen. De effecten kunnen worden verminderd door de werkzaamheden aan buiten de voortplantingsperiode (welke gelijk is aan het broedseizoen van vogels) te plannen en gefaseerd uit te voeren. Dit houdt in dat eerst de aanwezige vegetatie ter plaatse zo kort mogelijk wordt gemaaid en na het overwinteringsseizoen overhoekjes en hopen takken en bladeren worden verwijderd, alvorens in een later stadium de werkzaamheden uit te voeren. Het hierdoor minder geschikt gemaakte leefgebied kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren (evenals aanwezige reptielen en amfibieën) worden verlaten.

Deze bepaling komt voort uit de 'algemene zorgplicht' zoals die in de Wet natuurbescherming is beschreven en voorkomt (zo veel als mogelijk) overtreding van de verbodsbepalingen.

De gunstige staat van instandhouding van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten is niet in het geding.

5.3.4 Amfibieën

Amfibieën en reptielen kunnen voorkomen. Door de werkzaamheden zorgvuldig te plannen en uit te voeren (bijvoorbeeld gelegenheid bieden dat algemeen voorkomende amfibieën zelfstandig ontgravingen kunnen ontvluchten (flauw talud aan 1 zijde) is er geen sprake van negatieve effecten op deze soortgroep. Wel dient nader bepaald/ te worden uitgesloten of de strikter beschermde rugstreeppad in of direct nabij de zoekgebieden voorkomt.

De gunstige staat van instandhouding van de algemeen voorkomende amfibieën is niet in het geding. Nader onderzoek naar de aanwezigheid/afwezigheid van de rugstreeppad ter plaatse van beide zoekgebieden in het voortplantingsseizoen is noodzakelijk om noodzaak om extra maatregelen danwel een noodzakelijke ontheffingsaanvraag te bepalen.

5.3.5 Vissen

Schade aan beschermde vissen wordt niet verwacht omdat de watergangen en vijvers vermoedelijk grotendeels onaangetast blijven tijdens de ingreep waardoor er geen negatieve effecten voor vissen optreden.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende vissen is niet in het geding.

5.3.6 Planten

Op de planlocatie zijn geen beschermde planten waargenomen. Op basis van het voedselrijke habitat worden de in de Wet natuurbescherming beschermde planten in het plangebied ook niet verwacht.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende planten is niet in het geding.

5.3.7 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, Reptielen, libellen, kevers en andere ongewervelden.

De gunstige staat van instandhouding zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

6. Mitigerende maatregelen

Ter voorkoming van overtreding van verbodsbepalingen voor de planrealisatie en tijdens de uitvoering zoals, het verstoren van vleermuizen en het vernielen van vogelnesten volgen hier een aantal mitigerende maatregelen.

Vleermuizen

Nader jaarrond vleermuisonderzoek is noodzakelijk om de eventueel aanwezige soorten en de functies die de zoekgebieden vervullen voor deze soorten te bepalen. Afhankelijk van de uitkomsten van dit nader onderzoek is een ontheffing en/of zijn mogelijk mitigerende maatregelen noodzakelijk om de herontwikkeling op beide plangebieden mogelijk te maken. Algemeen geldt: bij werken in het vleermuis actieve seizoen (april tot en met november) geen werkzaamheden tussen een uur voor zonsopkomst en een uur voor zonsondergang). Verder geen aangepaste (bouw)verlichting toepassen tijdens de werkzaamheden.

Vogels

Er is nader onderzoek (conform de kennisdocumenten) nodig naar de aanwezigheid van eventuele jaarrond beschermde vogels (buizerd, sperwer, ransuil) binnen de invloedssfeer van het projectvoornemen. Omdat de quickscan buiten het broedseizoen plaats heeft gevonden is bevestiging/uitsluiting van bezette nesten van deze soorten (buizerd, sperwer, huismus en gierzwaluw) op dit moment niet mogelijk. Algemeen dienen de werkzaamheden voor uitvoering van herinrichting (voorbereiding, uitvoering en afronding/opruiming) buiten de periode van 15 maart tot 15 augustus te worden uitgevoerd. EN voorafgaand de uitvoering een controle in het veld laten uitvoeren door ter zake deskundig ecooloog.

Grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Gecombineerd met het vleermuisonderzoek kan beoordeeld en mogelijk uitgesloten worden dat de rugstreeppad ter plaatse voorkomt. Voorafgaand de uitvoering de aanwezige vegetatie ter plaatse van de ontgravingen kort maaien en vooraf takkenrillen hopen blad ed. verwijderen alvorens het grondwerk start (1 week tot 3 dagen van te voren). Hierdoor is het leefgebied ongeschikt gemaakt voordat het grondwerk start. Bij grondwerkzaamheden het talud flauw afwerken zodat kleine grondgebonden zoogdieren en/of amfibieën die onverhoopt in de put vallen er zelfstandig ook weer uit kunnen komen.

7. Conclusies en aanbevelingen

Kort samengevat is het resultaat van de quickscan:

- Tijdens de ingreep wordt er niet in het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe en/of in NNN-gebied gewerkt, hierdoor zijn significant negatieve effecten (NOx toetsing van het initiatief niet inbegrepen) op voorhand uit te sluiten.
- In de beide zoeklocaties is jaarrond onderzoek (volgens vleermuisprotocol) nodig naar het voorkomen van vleermuizen en hun eventuele verblijfplaatsen en overige functies (foerageergebied en/of vliegroutes). Op basis van dit onderzoek volgen mitigerende maatregelen en de (eventuele) noodzaak voor het aanvragen van een ontheffing.
- Voor bepaling van aan/afwezigheid van jaarrond beschermde vogels (buiszand, ransuil, sperwer, huismus, gierzwaluw) is nader onderzoek (volgens de informatiedocumenten van RVO) noodzakelijk.
- In en grenzend aan het plangebied komen algemene broedvogels voor. Door de werkzaamheden buiten het kwetsbare broedseizoen te plannen worden de verbodsbepalingen zoals geformuleerd onder artikel 3.1 en 3.5 niet overtreden.
- Op de planlocatie komen algemene zoogdieren en amfibieën voor, die weliswaar beschermd zijn, maar zo algemeen dat hun voortbestaan niet wordt bedreigd. Daarbij geldt voor de meeste grondgebonden zoogdieren (o.a. algemeen voorkomende muizen) en eventueel voorkomende algemene amfibieën op basis van de provinciale verordening een vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing (ex. Art. 3.31) van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen (Art 3.10), mits de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.
- Uitzondering hierop is de mogelijke aanwezigheid van de rugstreeppad in het gebied. Deze soort is in het verleden ter plaatse aangetroffen. Nader onderzoek is nodig om aanwezigheid aan te tonen danwel te kunnen uitsluiten.
- Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten geldt (wel) de bepaling van zorgplicht (Art 1.11). Door het naleven van de mitigerende maatregelen (hoofdstuk 6) kan de zorgplicht goed worden ingepast in het werk.

Aanbevelingen

- Het is aan te bevelen om voorafgaande aan de noodzakelijke aanvullende onderzoeken (met name voor vleermuizen en jaarrond beschermde vogels en rugstreeppad) om verder uitgewerkte tekeningen en herontwikkelingsplannen beschikbaar te hebben (locatie toekomstige bebouwing, noodzakelijke kap etc.), hierdoor kan dit onderzoek concreter/gericht en zo mogelijk kostenefficiënt worden uitgevoerd;
- Indien buiten de aangegeven zoekgebieden (wellicht) ook de inritten/toegangswegen worden gewijzigd dienen ook de voorgenomen tracés ook te worden meegenomen bij de aanvullende onderzoeken;
- De werkzaamheden (en voorbereidingen) uit te laten voeren onder ecologische begeleiding;
- Dit project leent zich bijzonder goed voor natuurinclusief ontwerpen waarbij natuur onderdeel wordt van het projectvoornemen. Op basis van het nog uit te voeren vleermuisonderzoek kan in de nieuwbouw van het te ontwikkelen initiatief verblijfplaatsen gerealiseerd worden voor deze specifieke soorten. Ook kan gedacht worden aan het inmetelen van gierzwaluwstenen, vogelvides voor huismus bij de nieuwbouw. Ook langs de kanovijver kan gedacht worden aan de realisatie van een ijsvogelwand door het aanbrengen van een verhoogde grondslag met steil talud langs de oever. Op basis van een inrichtingsplan van het initiatief kunnen meer ideeën ontwikkeld worden zodat de natuurwaarden van het gebied een plus krijgen waarmee het draagvlak eveneens wordt vergroot/ondersteund.

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Literatuur

Broekhuizen, M.S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren KNNV, Utrecht

Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Kennisdocument gewone dwergvleermuis <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>

Kennisdocument gewone grootoorvleermuis <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-005-Kennisdocument-Gewone-grootoorvleermuis-1.0.pdf>

Kennisdocument ruige dwergvleermuis <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-018-Kennisdocument-Ruige-dwergvleermuis-1.0.pdf>

Kennisdocument Watervleermuis <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-020-Kennisdocument-Watervleermuis-1.0.pdf>

Kennisdocument Rosse vleermuis <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-016-Kennisdocument-Rosse-vleermuis-1.0.pdf>

Kennisdocument Buizerd <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-002-Kennisdocument-Buizerd-1.0.pdf>

Kennisdocument Huismus <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>

Kennisdocument gierzwaluw <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>

Kennisdocument rugstreepad <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-017-Kennisdocument-Rugstreepad-1.0.pdf>

Websites:

www.Ravon.nl

www.vlinderstichting.nl

www.telmee.nl

www.floron.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrictlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrictlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11). Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrictlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- **Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:**
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfplaatsen). Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- **Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:**
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’. Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode.

Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boomarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermden en beschermden soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermden gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermden soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.